

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 4 sierpnia 2022 r.

FB.III.431.5.2022.JZ

**Pan
Józef Swaczyna
Starosta Powiatu Strzeleckiego
ul. Jordanowska 2
47-100 Strzelce Opolskie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
 1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich, ul. Jordanowska 2, 47-100 Strzelce Opolskie (dalej: Starostwo).
 2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³,
 3. Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej przekazanej w 2021 r. na zadania z zakresu administracji rządowej, realizowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.
 4. Rodzaj kontroli: problemowa.
 5. Tryb kontroli: zwykły.
 6. Termin kontroli: od 20 czerwca do 5 lipca 2022 r. z przerwą: 22-23 czerwca 2022 r., A. Pusz 24 czerwca 2022 r., G. Zakowicz 21 czerwca 2022 r.
 7. Skład zespołu kontrolnego:
 - Justyna Zatajska, starszy inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego- kierownik zespołu kontrolnego,
 - Agnieszka Pusz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego,
 - Grzegorz Zakowicz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 135,

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224,

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.

8. Kierownik jednostki kontrolowanej:
 - Józef Swaczyna Starosta Powiatu Strzeleckiego - data objęcia stanowiska od 21 listopada 2018 r.
9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 3.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto zagadnienia związane z wykorzystaniem dotacji przekazanej w 2021 r. na działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich (dalej: Komenda Powiatowa). W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Starostwa w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną natomiast działalność Komendy Powiatowej ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami.

Podstawą oceny pozytywnej Starostwa było prawidłowe ewidencjonowanie otrzymanych i przekazanych środków dotacji oraz sporządzenie sprawozdań budżetowych w terminie wskazanym przepisami prawa.

Podstawą oceny pozytywnej Komendy Powiatowej było między innymi dokonywanie wydatków w sposób celowy i oszczędny oraz rzetelne i terminowe sporządzenie sprawozdań budżetowych. Natomiast stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.: mylnego klasyfikowania wydatków, dokonania zakupu na podstawie paragonu, nieprzestrzegania przepisów prawa oraz wewnętrznych uregulowań w zakresie przeprowadzonej inwentaryzacji oraz jej rozliczenia.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Państwowa Straż Pożarna została powołana jako zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Zadania i zakres działania Komendy Powiatowej wynikają z treści ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁴.

Do podstawowych zadań jednostki należy m.in.:

- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
- wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Komenda Powiatowa jest państwową jednostką organizacyjną zakwalifikowaną do IV kategorii komend Państwowej Straży Pożarnej. Terenem działania jednostki jest obszar Powiatu Strzeleckiego a siedzibą miasto Strzelce Opolskie. Kierowanie pracą, strukturę organizacyjną Komendy Powiatowej, zadania wspólne i zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych, wzory pieczęci i stempli, liczbę i rodzaj stanowisk służbowych w komórkach organizacyjnych określa regulamin organizacyjny ustalony Decyzją⁵ Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich

⁴ Dz. U. z 2021 r., poz. 1940 z późn. zm.

⁵ Decyzja nr 9/202/PK Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 4 marca 2020 roku w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

(dalej: Komendant) a zatwierdzony Zarządzeniem⁶ przez Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.

Koszty funkcjonowania Komendy Powiatowej na obszarze powiatu są pokrywane ze środków dotacji celowej budżetu państwa. Charakter prawno - finansowy jednostki powoduje, że jej wydatki osobowe, rzeczowe i inwestycyjne obejmowane są planem wydatków budżetu powiatu.

Stan zatrudnienia w Komendzie Powiatowej na 31 grudnia 2021 r. wynosił łącznie 57 etatów, z tego:

- 54 etaty w grupie funkcjonariuszy,
- 2 etaty w grupie członków korpusu służby cywilnej,
- 1 etat nieobjęty mnożnikowym systemem wynagrodzeń.

(Akta kontroli str. 1)

Na podstawie analizy dokumentów organizacyjnych ustalono, że w badanym okresie pracą Komendy Powiatowej kierował Komendant powołany Decyzją⁷ Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego przy pomocy swojego zastępcy.

Całością spraw budżetowo - finansowych, tj. prowadzeniem dokumentacji finansowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, sporządzaniem sprawozdawczości finansowej oraz planowaniem budżetu w okresie objętym kontrolą kierowała Główna księgową⁸ mianowana na stanowisko od 1 lipca 1999 r.

Kontrola wykazała, że Komendant nie przekazał Głównej księgowej określonych obowiązków w zakresie gospodarki finansowej odrębnym dokumentem wymienionym art. 53 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Na podstawie zakresu czynności Głównej księgowej z 2 stycznia 2016 r. ustalono, że kierownik jednostki nie powierzył jej obowiązków i odpowiedzialności w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodnie z treścią art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy.

W tej sprawie wyjaśnienie złożył Zastępca Komendanta, podając cyt.(...) *Głównej księgowej nie powierzono obowiązków i odpowiedzialności zgodnie z pełną treścią art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych z powodu niewłaściwej interpretacji przedmiotowego przepisu. Przyjęto, że powierzony Głównej księgowej zakres czynności w pkt II ppkt 5 wyczerpuje w pełni zapis art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.*

Mając na uwadze pkt 1 Główna księgową w/m dokonywała wstępnej kontroli w oparciu o powierzony zakres czynności, ponieważ uznano, że powierzony Głównej księgowej zakres czynności w pkt II ppkt 5 wyczerpuje w pełni zapis art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie pragnę poinformować, że z dniem mianowania na stanowisko głównego księgowego, tj. z dniem 1 czerwca 2022 r. Pani XXX powierzono obowiązki i odpowiedzialność zgodnie z treścią art. 54 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, na podstawie Decyzji nr 0140.1.2022 Komendanta Powiatowego PSP w Strzelcach Opolskich z dnia 01 czerwca 2022 r.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 2 - 12)

⁶ Zarządzenie Nr 12/2020/WO Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 6 marca 2020 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

⁷ Decyzja Nr 1111.46.2018 Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie powołania na stanowisko Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich od 1 lipca 2018 r., nowy Komendant powołany od 21 kwietnia 2022 r. Decyzją nr 1111.18.2022 Opolskiego Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu z dnia 20 kwietnia 2022 r.

⁸ Od 1 czerwca 2022 r. została mianowana nowa Główna księgową Decyzją Komendanta nr 1111.8.2022 z dnia 31 maja 2022 r.

2. Polityka rachunkowości.

W okresie objętym kontrolą w Komendzie Powiatowej dokumentacja określająca politykę rachunkowości składała się z:

- ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych wprowadzonych Zarządzeniem Komendanta⁹,
- metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego wprowadzonych Zarządzeniem Komendanta¹⁰,
- sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych (wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych, opisu systemu przetwarzania danych - systemu informatycznego) wprowadzonych Zarządzeniem¹¹
- systemu ochrony danych w jednostce wprowadzonego Zarządzeniem¹²,
- zakładowego planu kont i wykazu kont ksiąg pomocniczych wprowadzonego Zarządzeniem Komendanta¹³.

Ponadto jednostka posiadała opracowaną Instrukcję obiegu dokumentów księgowych (dowodów księgowych) wprowadzoną Decyzją Komendanta¹⁴. Instrukcja określała zasady przyjmowania i przekazywania dokumentów potwierdzających wykonanie operacji gospodarczej, rodzaje i terminy sporządzania dokumentów finansowych przez Komendę Powiatową oraz ich obieg, wymogi jakie muszą spełniać dowody księgowe oraz terminy przekazywania dowodów finansowo - księgowych do sekcji finansów po ich merytorycznej weryfikacji.

W Starostwie księgi rachunkowe prowadzone były za pomocą programu XXX, natomiast w Komendzie Powiatowej wykorzystaniem programu XXX.

Ustalono, że księgi rachunkowe jednostek są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urzędu księgowego i programu przetwarzania oraz oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona jest z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

Dokumentacja określająca zasady (politykę) rachunkowości Komendy Powiatowej spełniała w kontrolowanym okresie wymagania art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁵ z zastrzeżeniem, że w przyjętych zasadach klasyfikacji zdarzeń nie opisano konta 310 Materiały, pomimo że jest w zakładowym planie kont.

Wyjaśnienie złożyła Główna księgową cyt.(...)... *nieopisanie konta 310 nastąpiło przez niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez Główną księgową.*

⁹ Zarządzenie Nr 9/2008 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad(polityki) rachunkowości” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

¹⁰ Zarządzenie Nr 6/2021 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 19 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia jednolitych zasad i metod wyceny aktywów i pasywów i ustalania wyniku finansowego oraz zasad prezentacji danych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich

¹¹ Zarządzenie Nr 9/2008 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad(polityki) rachunkowości” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

¹² Zarządzenie Nr 9/2008 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad(polityki) rachunkowości” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

¹³ Zarządzenie Nr 9/2008 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad(polityki) rachunkowości” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

¹⁴ Decyzja nr 33/2018 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji obiegu dokumentów księgowych(dowodów księgowych) w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

¹⁵ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.

Dołożymy wszelkich starań aby podobne sytuacje w przyszłości nie miały miejsca.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 13 - 18)

3. Plan finansowy.

Plan finansowy Komendy Powiatowej na rok 2021 w dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdziale 75411 Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej ustalono w wysokości 5 044 000,00 zł.

W trakcie roku dokonano 21 zmian planu jednostki na podstawie:

- decyzji Wojewody Opolskiego zwiększono wydatki o kwotę 364 850,00 zł (3 zmiany),
- decyzji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej zwiększono wydatki o kwotę 41 000,00 zł z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 56 (3),
- uchwał Zarządu Powiatu Strzeleckiego na podstawie wniosku Komendanta przeniesiono kwoty pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej (7),
- decyzji Komendanta przeniesiono kwoty pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej (8).

(Akta kontroli str.19 - 21)

Po zmianach plan finansowy Komendy na rok 2021 wynosił 5 449 850,00 zł.

Roczny plan wydatków budżetowych wykonano w kwocie 5 444 977,99 zł, co stanowi 99,91% planu po zmianach.

Zmiany w planie finansowym wydatków przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie:

- na koncie 992/O-01- Planowane wydatki budżetu w Starostwie,
- na koncie 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych w Komendzie Powiatowej.

Dokonane w trakcie roku zmiany planowanej pierwotnie kwoty wydatków wprowadzono w celu prawidłowej realizacji wydatków związanych z bieżącą działalnością jednostki.

Kontrola wykazała, że środki dotacji były na bieżąco przekazywane przez Starostwo do Komendy Powiatowej.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie Komendant posiadał 2 upoważnienia do dokonywania przeniesień w planie wydatków bieżących między paragrafami wymienionymi w Uchwałach Zarządu Powiatu Strzeleckiego¹⁶.

Opolski Urząd Wojewódzki przekazał w 2021 r. do Starostwa ogółem środki dotacji w wysokości 5 449 850,00 zł, z czego Komenda Powiatowa wykorzystała 5 444 977,99 zł. Niewykorzystane środki dotacji w kwocie 4 872,01 zł jednostka zwróciła na rachunek Starostwa, z tego:

- 4 782,29 zł - 7 grudnia 2021 r. pochodzące z rezerwy celowej poz. 56,
- 89,72 zł - 30 grudnia 2021 r. pochodzące z dotacji celowej.

Natomiast Starostwo Powiatowe przekazało wymienione kwoty na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego odpowiednio:

- 30 grudnia 2021 r.,
- 19 stycznia 2022 r.

Środki dotacji celowej otrzymane od Wojewody Opolskiego oraz przekazane do Komendy Powiatowej, zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej prowadzonej w Starostwie na kontach: 901/O-02 Dotacje celowe, środki do rozliczenia, 902/O-01 Jednostki organizacyjne powiatu, 223/O-03 Dotacje celowe, 133/O-01-OB-03 Dotacje z budżetu państwa.

¹⁶ Uchwała nr 380/2021 Zarządu Powiatu Strzeleckiego z dnia 11 stycznia 2021 r. oraz Uchwała nr 517/2021 Zarządu Powiatu Strzeleckiego z dnia 18 października 2021 r.

4. Rozliczenie środków otrzymanych z rezerwy celowej.

Ustalono, że Komendzie Powiatowej w roku 2021 przyznano w § 4180 Równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz pozostałe należności środki z rezerwy celowej poz. 56 ogółem w wysokości 41 000,00 zł na sfinansowanie wypłaty świadczeń motywacyjnych strażaków pełniących służbę w komendach powiatowych. Z przedłożonej do kontroli ewidencji księgowej wynika, że środki zostały wydatkowane w wysokości 38 217,71 zł. W związku z tym, Komenda powinna dokonać zwrotu w kwocie 2 782,29 zł, natomiast z wyciągu bankowego z 7 grudnia 2021 r. wynika, że jednostka przełała środki w wysokości 4 782,29 zł, tj. o 2 000,00 zł więcej.

W tej sprawie Starszy inspektor ds. rachunkowości złożyła wyjaśnienia cyt. (...) *Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich w roku 2021 otrzymała środki z rezerwy celowej budżetu państwa poz.56 w wysokości 41 000 zł w trzech transzach:*

- 1. od I do VI 2021 w kwocie 13 000 zł wykorzystano 10 056,44 zł,*
- 2 od VII do VIII 2021 w kwocie 4 000 zł wykorzystano 4 000 zł,*
- 3. od IX do XII 2021 w kwocie 24 000 zł wykorzystano 22 161,27 zł.*

Od 1.10.2021 wypłacono wyrównanie świadczenia od V do VIII w kwocie 6 000 zł Panu XXX na podstawie opinii prawnika o zaliczenie pracy w Zakładowej Zawodowej Straży Pożarnej przy Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Opolu. Z wypłaconej kwoty 1 500 zł zaliczono do I transzy, 1 000 zł do II transzy oraz 1 500 do III transzy, pozostałe 2 000 wypłacono z własnych środków. (...) W związku z powyższym zwrócono do Urzędu Wojewódzkiego kwotę 4 782,29 zł, a nie 2 782,29 zł.

Wyjaśnienie zostało przejęte.

Na potrzeby kontroli Komenda Powiatowa sporządziła tabelę pn. Informacja w zakresie przyznania i wydatkowania środków z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 56, z której wynika, że jednostka z otrzymanych środków wykorzystowała kwotę 36 217,71 zł, natomiast na koncie 130-00-754-75411-4180-012¹⁷ oraz 130-00-754-75411-4180-012-01¹⁸ zaewidencjonowano wydatki w łącznej wysokości 38 217,71 zł. Poproszona o wyjaśnienie powyższej rozbieżności w kwocie 2 000,00 zł Główna księgowa podała: (...) *pozostałe 2 000 wypłacono z własnych środków. Uzgodnienia co do rozliczeń poszczególnych transz otrzymano drogą telefoniczną z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.*

Wyjaśnienie zostało przejęte.

Szczegółowe rozliczenie otrzymanych i wydatkowanych środków z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 56 znajduje się w aktach kontroli.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że Komenda Powiatowa ww. środki z wykorzystywała zgodnie z przeznaczeniem.

5. Informacja w zakresie wynagrodzenia.

Wydatki na wynagrodzenia (w §§ 4010, 4020, 4040, 4050, 4060, 4070) wraz z pochodnymi (w §§ 4110, 4120) zrealizowano w kwocie 4 248 891,78 zł, co stanowiło 78,03 % wydatków poniesionych w 2021 r.

Na podstawie zestawienia sporządzonego przez jednostkę na potrzeby kontroli dot. wielkości poniesionych nakładów na wynagrodzenia ustalono, że w zakresie wynagrodzenia

¹⁷ Świadczenia motywacyjne po osiągnięciu 25 lat służby ale nie więcej niż 28 lat i 6 m-cy.

¹⁸ Rezerwa celowa poz.56 (świadczenia od VII-VIII.2021).

największe wydatki w kwocie ogółem 2 091 226,32 zł dotyczyły płacy zasadniczej, z tego dla funkcjonariuszy 1 992 794,22 zł.

Kontroli poddano prawidłowość ewidencjonowania i wypłacania wynagrodzenia m.in.: zasadniczego, dodatków (m.in. stażowego, funkcyjnego, za stopień, służbowego), nagród i dodatkowego wynagrodzenia rocznego 8 pracownikom Komendy Powiatowej za cały 2021 r. W wyniku sprawdzenia dowodów księgowych na łączną kwotę 554 565,46 zł ustalono, że wymienione wynagrodzenie wykazane na listach płac było zgodne z kwotami wynikającymi z kadrowych dowodów źródłowych, a wykazane kwoty netto zgodne z kwotami figurującymi na wyciągach bankowych. Listy płac zawierały adnotację o kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej.

Szczegółowe informacje dotyczące danych w zakresie wynagrodzeń znajdują się w aktach kontroli.

Analiza ksiąg rachunkowych wykazała, że zaewidencjonowane w nich kwoty dotyczące wynagrodzeń zostały ujęte w prawidłowych wysokościach w sprawozdaniu budżetowym Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

(Akta kontroli str. 47 - 55)

6. Wydatki bieżące.

Kontrolę obejmującą realizację wydatków bieżących przeprowadzono na podstawie próby wydatków rzeczowych za IV kwartał 2021 r. na łączną kwotę 180 466,49 zł (tj. 15,09 % wykonanych wydatków tej kategorii) w następujących paragrafach:

- 4170 Wynagrodzenia bezosobowe - 2 635,20 zł,
- 4210 Zakup materiałów i wyposażenia - 49 404,06 zł,
- 4230 Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych - 2 681,53 zł,
- 4260 Zakup energii - 34 160,68 zł,
- 4270 Zakup usług remontowych - 50 790,29 zł,
- 4280 Zakup usług zdrowotnych - 2 556,00 zł,
- 4300 Zakup usług pozostałych - 24 418,43 zł,
- 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych - 1 535,48 zł,
- 4410 Podróże służbowe krajowe - 30,00 zł,
- 4430 Różne opłaty i składki - 7 034,82 zł,
- 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej - 337,00 zł,
- 4480 Podatek od nieruchomości - 4 883,00 zł.

Prawidłowość wykonania wydatków w wybranych paragrafach, w tym celowość poniesionych wydatków, ustalono w oparciu o ewidencję oraz dowody księgowe m.in.: faktury, wyciągi bankowe oraz inną dokumentację będącą podstawą zapisu w księgach rachunkowych.

W ramach kontroli dowodów źródłowych opisujących operacje gospodarcze oraz dokonane na ich podstawie zapisy księgowe sprawdzono wydatki ujęte w analityce ewidencji księgowej konta 130 i ustalono, że zostały poniesione na:

- § 4170 sprzątnięcie biur w Komendzie Powiatowej (umowa zlecenie z 1 osobą) na podstawie wystawionych rachunków;
- § 4210 zakup m.in.: materiałów administracyjno - biurowych (m.in. papier ksero, kalendarze, segregatory), paliwa, ubrania dla funkcjonariuszy, dostępu i licencji programów na kolejny rok, laptopa, części do laptopa, akumulatora do auta, materiałów do konserwacji i remontów pomieszczeń, środków czystości, szaf metalowych.

Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.1. niniejszego dokumentu;

- § 4230 uzupełnienie wyposażenia toreb ratowniczych w samochodach (opatrunki hydrożelowe i hemostatyczne, elektrody, pas do unieruchamiania miednicy);
- § 4260 zapłatę za energię elektryczną, gaz oraz wodę;
- § 4270 zapłatę m.in. za usługi: konserwacji centrali, remont głównego przyłącza wody, badanie agregatu proszkowego, przegląd urządzeń hydraulicznych, sprężarki powietrza i zestawu do tlenoterapii. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.1. niniejszego dokumentu;
- § 4280 świadczenia zdrowotne pracowników na podstawie faktur otrzymywanych miesięcznie wraz z dołączonym zestawieniem usług, wykonanych na podstawie skierowań wystawionych przez Komendę Powiatową;
- § 4300 opłatę m.in.: przesyłek i transportu, usług pocztowych, za odprowadzanie ścieków, usługi wsparcia technicznego dla SWD (System Wspomagania Decyzji), usługi podpisu elektronicznego, usługi dzierżawy ksero, przeglądu stanu technicznego i kotłowni, badania technicznego aut, prowizji bankowej, obsługi prawnej, usług informatycznych. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.1. niniejszego dokumentu;
- § 4360 opłatę za internet, usługi telekomunikacyjne, sms-y z systemu SWD. Ustalono, że w badanym okresie koszty rozmów przekraczające kwotę abonamentu przypisanego do pracownika zostały prawidłowo rozliczone przez Komendę Powiatową i uregulowane przez pracowników. Stwierdzone uchybienie w zakresie dokumentowania rozrachunków z pracownikami opisano w pkt 6.1. niniejszego dokumentu;
- § 4410 delegacje związane z dojazdami strażaków na szkolenie i ćwiczenia;
- § 4430 ubezpieczenie auta oraz wyposażenia i budynków;
- § 4550 szkolenie pionu kwatermistrza (1 osoba);
- § 4480 zapłatę podatku od nieruchomości wyliczonego na podstawie sporządzonej przez Komendę deklaracji DN-1.

Lista umów zawartych przez Komendę, na podstawie których ponoszono wydatki w jednostce znajduje się w aktach kontroli.

(Akta kontroli str. 56 - 58)

6.1. Nieprawidłowości i uchybienie stwierdzone w wyniku kontroli:

W wyniku sprawdzenia dowodów źródłowych dokumentujących wydatki poniesione w wymienionych paragrafach ustalono następujące nieprawidłowości (pkt a, b) oraz uchybienie (pkt c):

- a) w 14 przypadkach mylnie zaklasyfikowano wydatki w łącznej kwocie 10 937,55 zł do niewłaściwych podziałek klasyfikacji budżetowej, mianowicie:
 - opłatę ewidencyjną (6 dowodów) w łącznej wysokości 6,00 zł zaklasyfikowano do usług pozostałych (§ 4300), zamiast do różnych opłat i składek (§ 4430),
 - licencje (2) w łącznej kwocie 1 276,65 zł zaklasyfikowano do materiałów i wyposażenia (§ 4210), zamiast do § 4300,
 - pomiary elektryczne (1) w budynkach w wysokości 5 000,00 zł zaklasyfikowano do usług remontowych (§ 4270), zamiast do § 4300,
 - przegląd sprzętu (2) w kwocie ogółem 3 768,72 zł zaklasyfikowano do § 4270, zamiast do § 4300,
 - koszty transportu (2) w łącznej wysokości 20,01 zł ujęto do § 4210, zamiast do § 4300,

- zakup membrany do wymiany (1) w kwocie 866,17 zł ujęto do § 4270, zamiast do § 4210.

Szczegółowa lista dowodów źródłowych znajduje się w aktach kontroli.

Powyższym działaniem naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁹.

Główna księgowa w złożonym wyjaśnieniu z 4 lipca 2022 r. podała, że cyt.(...)

nieprawidłowości powstały przez niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez pracownika sekcji finansów.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 59 - 73)

- b) dokonano wydatku (nr dowodu 994/00/2021) w kwocie 226,79 zł na podstawie paragonu, co jest niezgodne z zapisami § 9 ust. 2 Instrukcji obiegu dokumentów księgowych obowiązującej w jednostce.

W złożonym wyjaśnieniu Główna księgowa podała: (...) Stosownych zapisów w Instrukcji nie dokonano przez niedopatrzenie za co odpowiada Główny Księgowy. Dołożymy wszelkich starań aby podobne sytuacje w przyszłości nie miały miejsca.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 73, 74 - 75)

- c) w badanym okresie Komenda Powiatowa nie posiadała opracowanej w formie pisemnej procedury rozliczania przekroczenia przez pracownika przyznanego w abonamencie telefonu komórkowego limitu kosztów połączeń. Ustalono, że w podpisanych z pracownikami *umowach użyczenia karty sim* uregulowano jedynie, że biorący w użyczenie wyraża zgodę na dokonywanie potrąceń z jego wynagrodzenia na podstawie otrzymanych faktur od operatora. Żadne przepisy wewnętrzne jednostki nie opisują samego procesu rozliczania (m.in. kto, w jakim terminie sporządza stosowne dokumenty i przekazuje do księgowości).

W związku z tym Główna księgowa wyjaśniła: (...) nastąpiło to przez niedopatrzenie i natłok spraw służbowych osoby na stanowisku kwatermistrzowskim, za co jest odpowiedzialny.

Wyżej wymienione niedopatrzenie zostanie niezwłocznie uaktualnione. (...) Jeżeli wysokość kosztów rozmów przekracza limit jaki jest zawarty w umowie to Kwatermistrz po otrzymaniu faktury wylicza kwoty które należy potrącić pracownikom i wykazuje je w załączniku, w którym jest napisane kogo i ile należy obciążyć. Faktura wraz z załącznikiem zostaje przekazana do sekcji finansów i na podstawie tego dokumentu potrąca się pracownikom z wynagrodzenia.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 76 - 86)

Ustalono, że wydatki bieżące były celowe, zgodne z planem finansowym oraz zostały prawidłowo udokumentowane. Objęte kontrolą dowody księgowe zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Kontrola wykazała poprawność formalną i zgodność dowodów z zapisami księgowymi.

¹⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 513.

7. Zakupy do 130 000 zł oraz prawidłowość ich dokonywania.

Stwierdzono, że w Komendzie Powiatowej kwota wydatków poniesionych na zakupy nie obligowała jednostkę do stosowania zasad udzielania zamówień publicznych w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych²⁰ (dalej: Pzp).

Badając prawidłowość gospodarowania środkami publicznymi ustalono, że w Komendzie Powiatowej podczas dokonywania zakupów poniżej ustawowych progów kwotowych, obowiązywały następujące dokumenty:

- Zarządzenie Komendanta²¹ powołujące komisję w zakresie wyboru ofert, których wartość nie przekracza wartości progowej wymienionej w Pzp,
- procedury udzielania zamówień publicznych o wartości do 52 000 zł (procedura 1/PT) oraz od 52 000 zł do 130 000 zł (procedura 2/PT).

Analiza dokumentów wykazała, że ww. Zarządzenie zawiera nieaktualną podstawę prawną z zakresu zamówień publicznych oraz kwoty niezgodne z przedziałami wartościowymi wymienionymi w procedurach 1/PT i 2/PT. Wyjaśnienie w tej kwestii złożyła Główna księgowa, podając: (...) *nastąpiło to przez brak uaktualnienia podstaw prawnych w tym dokumencie przez niedopatrzenie osoby odpowiedzialnej - Główną Księgową.*

Dołożymy wszelkich starań aby podobne sytuacja w przyszłości nie miała miejsca.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 87 - 96)

Ponadto, w związku z dużą rozpiętością progową wartości zamówień Komendant złożył wyjaśnienie odnośnie przesłanek, jakimi kierowano się w Komendzie podczas ustalania przedziałów kwotowych wskazanych w ww. procedurach, potwierdzających oszczędne wydatkowanie środków publicznych, podając: (...) *Ustanowienie progów w wysokości 52 tysiące było zaproponowane przez – Główną Księgową XXX i zaakceptowane w wewnętrznych procedurach kontroli zarządczej komendy. Kwota ta wynika ze specyfiki działalności Państwowej Straży Pożarnej tzn. zakupów sprzętu niezbędnego do ratowania mienia i życia którym jest sprzęt wysoko specjalistyczny np. hydrauliczny, co sprawia że jest bardzo drogi. Producentów na rynku jest nie wielu co za tym idzie nie ma konkurencyjności i ceny są wysokie.*

Ponadto informuję, że osobą odpowiedzialną za uregulowania prawne zawarte w dokumentach, o których mowa w piśmie, jak wyżej, była Główna Księgową XXX, obecnie znajdująca się na zaopatrzeniu emerytalnym.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 97)

Stosowanie przez jednostkę kontrolowaną zapisów powyższego Zarządzenia oraz procedur zbadano na przykładzie wydatków w wysokości 49 952,17 zł poniesionych na:

- a) remont głównego przyłącza wody do budynku A w wysokości 39 178,00 zł (dowód księgowy nr 780/00/2021),
- b) metalowe szafki kartotekowe (2 szt.) w wysokości 2 418,18 zł (dowód księgowy nr 1016/00/2021),
- c) notebook, monitor, zestaw klawiatura i mysz, projektor Optoma na łączną kwotę 8 355,99 zł (dowód księgowy nr 1007/00/2021)

i dokonano następujących ustaleń:

²⁰ Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm..

²¹ Zarządzenie Komendanta Powiatowego PSP w Strzelcach Opolskich nr 10/2018 z dnia 1.10.2018 r. w sprawie powołania komisji w zakresie wyboru ofert dla postępowań, które ze względu na wartość zostały wyłączone z obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych

ad. a): Kwatermistrz zakończył proces zamówienia protokołem z 19 sierpnia 2021 r. zawierającym:

- wykaz firm, do których wystosowano zapytanie ofertowe (3 firmy),
- zastosowane kryterium oceny ofert i wagi procentowej,
- skład Komisji przetargowej,
- analiza ofert pod kątem ustalonego kryterium,
- wybór wykonawcy z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia.

Następnie sporządził zapotrzebowanie zakupu, zgodnie ze wzorem załącznika do procedury, zawierające kontrasygnatę Głównego księgowego. Na tej podstawie 23 sierpnia 2021 r. została zawarta umowa nr PT.0250.03.2021 z wybranym wykonawcą. Po zakończeniu robót odebrano prace na podstawie protokołu z 23 września 2021 r., do których nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad b, c): Wstępną kontrolę zaciągania zobowiązań finansowych dokonano na podstawie zgłoszenia zapotrzebowania na realizację zakupu składanego przez komórkę organizacyjną Komendy Powiatowej. Stwierdzono, że na zapotrzebowaniu wpisano firmę realizującą zamówienie, ale z procedury 1/PT nie wynika w jaki sposób powinno być przeprowadzone rozpoznanie rynku oraz jak udokumentowane. W tej kwestii wyjaśnienie złożyła Główna księgowa podając: (...) *Poprzez rozpoznanie telefoniczne firm, przegląd ofert na stronach internetowej firm oferujących towar wraz z ofertą cenową. Kwatermistrz konsultuje potrzeby zakupu sprzętu specjalistycznego z Dowódca Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w zakresie jakości, funkcjonalności i ilości. Za ww. procedurę odpowiada Kwatermistrz* Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że procedura 1/PT powinna zostać uzupełniona w tym zakresie.

(Akta kontroli str. 89, 96)

Ustalono, że szafki oraz sprzęt komputerowy wpisano do księgi inwentarzowej pozostałych środków trwałych (ewidencja ilościowo - wartościowa) oraz ujęto na koncie 013.

8. Gospodarka samochodowa.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Komenda Powiatowa posiadała opracowaną w formie pisemnej instrukcję w sprawie gospodarki transportowej wprowadzoną Zarządzeniem Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej²². Instrukcja ustalała zasady i sposoby prowadzenia ewidencji pracy i rozliczania zużycia paliwa dla sprzętu transportowego eksploatowanego w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej województwa opolskiego. W celu wyliczenia wskaźnika zużycia paliwa w roku 2021 przyjęto średnioroczne zużycie paliwa w poprzednim roku rozliczeniowym (2020) dla danego sprzętu transportowego oraz silnikowego.

Na podstawie przygotowanego zestawienia²³ przez pracownika Komendy Powiatowej ustalono, że jednostka w ciągu roku 2021 dysponowała 10 pojazdami samochodowymi. Ponadto stwierdzono, że w jednostce użytkowano 33 szt. innego sprzętu silnikowego zgodnie z zestawieniem sporządzonym dla celów kontroli.

(Akta kontroli str. 98 - 100)

Na potrzeby kontroli komórka merytoryczna sporządziła zestawienie²⁴ z którego wynika, że Komenda Powiatowa w 2021 r. poniosła koszty związane z gospodarką transportową w kwocie ogółem 67 573,62 zł m.in. na:

- paliwo - 60 503,19 zł,

²² Zarządzenie nr 15/2021/WWT Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie gospodarki transportowej w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej województwa opolskiego.

²³ Wykaz samochodów służbowych w KPPSP w 2021 r.

²⁴ Koszty rodzajowe wg analitycznej ewidencji księgowej.

- naprawy - 440,00 zł,
- przeglądy techniczne - 1 811,00 zł,
- materiały pozostałe - 3 450,43 zł,
- ubezpieczenia OC,AC,NW - 974,00 zł,
- koszty odpisów amortyzacyjnych - 243 280,37 zł.

(Akta kontroli str. 101)

W zakresie prawidłowości prowadzenia kart drogowych stanowiących podstawę ewidencjonowania i rozliczania ilości zużytego paliwa i liczby przejechanych kilometrów, kontroli poddano karty drogowe czterech samochodów (miesięczne i roczne) oraz dwóch urządzeń silnikowych (kwartalne i roczne) wystawionych w IV kwartale 2021 r., a także faktury za paliwo wraz z załącznikami (wydanie zewnętrzne - WZ) dla pojazdów silnikowych i sprzętu, tj.:

a) Mikrobusa Ford Tourneo Custom nr OP 4282J rok produkcji 2017 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr PJRG.2430.86.2021, nr PJRG.2430.89.2021 nr PJRG.2430.105.2021 rozliczono 198,5 litrów paliwa, co jest zgodne z załącznikiem do faktury za paliwo.

b) VW Amarok nr OST 99W8 – rok produkcji – 2019 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr PJRG.2430.81.2021, nr PJRG.2430.91.2021 nr PJRG.2430.101.2021 rozliczono 82,86 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo.

c) Man SCHD 23 Nr OP 0315L.- rok produkcji 2018 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr PJRG.2430.80.2021, nr PJRG.2430.96.2021 nr PJRG.2430.100.2021 rozliczono 459,01 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo.

Stwierdzono uchybienie w karcie drogowej nr PJRG.2430.100.2021 dotyczące liczby przejechanych kilometrów za grudzień, tj.:

- 30 listopada 2021 r.²⁵ w pozycji „Przebyto odległość” wpisano 16 km a powinno być 14 km,
- 24 grudnia 2021 r. w pozycji „Przebyto odległość” wpisano 4 km a powinno być 3 km.

Wyjaśnienie w tym zakresie złożył p.o. Dowódcy Jednostki Ratowniczo Gaśniczej, podając: *(...) w dniu 30.11.2021 Kadłub -Strzelce Op. w pozycji „Przebyte odległości” 16 km a powinno być 14 km, wpisu dokonał Pan XXX w dniu 24.11.2021 Garaż -PKS-Garaż w pozycji ”Przebyta odległość” 4 km a powinno być 3 km. Wpisu dokonał Pan XXX, obie omyłki są związane z błędem obliczeniowym tj. źle odjęto stan licznika - wartość końcowa od początkowej.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 102 - 105)

W wyniku weryfikacji okresowych kart pracy pojazdu ustalono, że w rozliczeniu miesięcznym, pomimo uchybień, suma kilometrów w miesiącu jest właściwa.

d) Skoda Octavia Nr OST 2LL2 rok produkcji 2020 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr PJRG.2430.82.2021, nr PJRG.2430.90.2021 nr PJRG.2430.104.2021 rozliczono 135,00 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo.

²⁵ W Zarządzeniu nr 15/2021/WWT Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 2 marca 2021 r w sprawie gospodarki transportowej w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej województwa opolskiego w rozdziale 2 pkt 7 Okres rozliczeniowy ustala się na ostatni dzień miesiąca, przy czym może on być skrócony lub przedłużony o 5 dni. W zależności od intensywności eksploatacji, okres ten może być przedłużony do 3 miesięcy, nie dłużej jednak niż do końca roku kalendarzowego.

Stwierdzono w karcie drogowej nr PJRG.2430.90.2021 za listopad uchybienia dotyczące liczby przejechanych kilometrów, tj.:

- 2 listopada 2021 r. w pozycji „Przebyto odległość” wpisano 37 km powinno być 36 km,
- 9 listopada 2021 r. w pozycji „Przebyto odległość” wpisano 12 km powinno być 2 km,
- 15 listopada 2021 r. w pozycji „Przebyto odległość” wpisano 35 km powinno być 34 km.

Wyjaśnienie złożył p.o. Dowódcy Jednostki Ratowniczo Gaśniczej, podając: (...) *Nieścisłości w okresowej karcie pracy pojazdu za listopad 2021.*() w dniu:

- *2.11.2021 Opole-Strzelce Op. w pozycji „Przebyto odległość” 37 km a powinno być 36 km, wpis dokonał Pan XXX,*
- *9.11.2021 Opole-Strzelce Op. w pozycji „Przebyte odległości”12 km a winno być 2 km, wpisu dokonał Pan XXX,*
- *15.11.2021 Opole-Strzelce Op. w pozycji „Przebyte odległości”35 km a winno być 34 km, wpisu dokonał Pan XXX, wszystkie omyłki są związane z błędem obliczeniowym tj. źle odjętym stan licznika- wartość końcowa od początkowej. Wartość w rozliczeniu końcowym jest właściwa.*

(Akta kontroli str.105, 106 - 107)

W wyniku weryfikacji okresowej karty pracy pojazdu ustalono, że w rozliczeniu miesięcznym, pomimo stwierdzonych uchybień, suma kilometrów w miesiącu jest właściwa.

- e) Łódź Ratunkowa nr operacyjny OPH – 40583 o mocy nominalnej 30 kW rok produkcji 1999.

W okresowej karcie pracy jednostki sprzętu silnikowego nr PJRG 2431.83.2021 za ostatni kwartał 2021 rozliczono czas pracy urządzenia 110 min i ilość pobranego paliwa 14 litrów, co jest zgodne załącznikiem do faktur za paliwo.

- f) Agregat prądowórczy GEKO - 6800. nr. operacyjny GCBA Chem 5/32 o mocy nominalnej 7,5 kW rok produkcji 2000.

W okresowej karcie pracy jednostki sprzętu silnikowego nr PJRG 2431.72.2021 za ostatni kwartał 2021 r. rozliczono czas pracy urządzenia 60 minut i ilość pobranego paliwa z kanistra 2,2 litra, co jest zgodne z załącznikiem do faktury za paliwo.

Kontrola wykazała, że zakup paliwa odbywał się na podstawie umowy znak PT.0250/1/.2021 z 26 stycznia 2021 r. pomiędzy Komendą Powiatową PSP a firmą XXX ul. XXX.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli ustalono, że tryb i zasady przeprowadzania inwentaryzacji paliwa w kontrolowanej jednostce uregulowane zostały w Zarządzeniu Komendanta²⁶.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych w obszarze gospodarki samochodowej stwierdzono, że Komenda Powiatowa przeprowadziła na 31 grudnia 2021 r. inwentaryzację paliwa, zaliczonego w koszty bezpośrednio po zakupie i ustaliła jego stan drogą spisu z natury, który wyceniono na kwotę ogółem 9 763,98 zł. Analiza wykazała, że wartości spisanych materiałów nie ujęto w ewidencji konta 310 Materiały. Szczegółowy opis nieprawidłowości przedstawiono w punkcie 9 niniejszego dokumentu.

9. Inwentaryzacja.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli ustalono, że tryb i zasady przeprowadzania inwentaryzacji w kontrolowanej jednostce uregulowane zostały w Instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej Zarządzeniem Komendanta²⁷.

²⁶ Zarządzenie Nr 7/2021 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 27 października 2021 r. w sprawie inwentaryzacji rocznej składników majątku KPPSP w Strzelcach Opolskich.

²⁷ Zarządzenie nr 15/2015 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 27 października 2015 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej.

Stwierdzono, że w Komendzie Powiatowej przeprowadzono roczną inwentaryzację na podstawie Zarządzenia Komendanta nr 7/2021, zgodnie z którym powołano Komisję inwentaryzacyjną oraz wskazano składniki podlegające inwentaryzacji.

Stwierdzono, że inwentaryzacja odbyła się w okresie od 4 listopada 2021 r. do 15 lutego 2022 r.²⁸

(Akta kontroli str.108 - 121)

W wyniku kontroli dokumentacji inwentaryzacyjnej oraz ewidencji księgowej stwierdzono nieprawidłowości w następujących obszarach:

– inwentaryzacja paliwa:

Komisja inwentaryzacyjna przeprowadziła 31 grudnia 2021 r. inwentaryzację paliwa pozostającego w zbiornikach samochodów, sprzęcie silnikowym i kanistrach, które wyceniono łącznie na kwotę 9 763,98 zł. Kontrola ewidencji księgowej wykazała, że wyników inwentaryzacji paliwa nie zaewidencjonowano na koncie 310, czym naruszono art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości²⁹ oraz Zarządzenie Komendanta³⁰, w których wskazano, że przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych.

Główna księgowa złożyła wyjaśnienia cyt. (...) *paliwo na kwotę 9 763,98 zł nie zostało zaewidencjonowane na koncie 310, nastąpiło to przez niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez pracownika sekcji finansów oraz sugerowanie się ewidencją z poprzedniego roku. Dołożymy wszelkich starań, aby podobne sytuacje w przyszłości nie miały miejsca. Osoba odpowiedzialna – pracownik księgowości.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str.122 - 128)

– inwentaryzacja pozostałych środków trwałych, pozostałych środków trwałych znajdujących się poza terenem strzeżonym oraz składników majątku znajdujących się w Komendzie Powiatowej, będące własnością innych jednostek.

Zgodnie z instrukcją inwentaryzacyjną obowiązującą w Komendzie Powiatowej *spis z natury sporządza się metodą tradycyjną - ręcznie w sposób trwały, długopisem na arkuszach spisowych, na których spisuje się wszystkie przedmioty znajdujące się w polach spisowych.* Z przedłożonych do kontroli dokumentów wynika, że arkusze spisu z natury przedmiotowych składników zostały wypełnione w programie komputerowym XXX, a następnie wydrukowane i podpisane przez komisję inwentaryzacyjną.

Wyjaśnienie złożyła Główna księgowa cyt.(...) *Podczas prowadzonych prac przez komisję inwentaryzacyjną, która postanowiła wprowadzić modernizację poprzez elektroniczny program, inwentaryzacja została przeprowadzona w programie XXX. W roku 2022 nie dopatrzono się wpisu w instrukcji inwentaryzacyjnej obowiązującej w komendzie o obowiązku sporządzania spisu metodą tradycyjną – ręcznie w sposób trwały długopisem na arkuszach spisowych.*

Zobowiązujemy się do aktualizacji instrukcji inwentaryzacyjnej oraz o wprowadzenie wpisu o możliwości przeprowadzenia inwentaryzacji drogą elektroniczną. Osoba odpowiedzialna – Przewodnicząca Komisji Inwentaryzacyjnej.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str.112, 130)

²⁸ Pismo przewodniczącej komisji inwentaryzacyjnej z 30 stycznia 2022 r. w sprawie przedłużenia inwentaryzacji do 15 lutego 2022 r.

²⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 217.

³⁰ Zarządzenie nr 6/2021 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich z dnia 19 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia jednolitych zasad i metod wyceny aktywów i pasywów i ustalania wyniku finansowego oraz zasad prezentacji danych w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Strzelcach Opolskich.

- inwentaryzacja materiałów biurowych:

Ustalono, że na 31 grudnia 2021 r. nie przeprowadzono inwentaryzacji materiałów zaliczonych w koszty bezpośrednio po zakupie a nie wykorzystanych do końca roku, czym naruszono przepisy art. 17 ust. 2 pkt 4 oraz 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Wyjaśnienie złożyła Główna księgowa cyt. (...) *nie przeprowadzono inwentaryzacji materiałów zaliczonych do kosztów bezpośrednio po zakupie, a nie wykorzystanych do końca roku, zostało to podyktowane błędną interpretacją przepisów, co zostanie naprawione i ujęte w nadarzającej się takiej sytuacji przez zrobienie spisu z natury i wprowadzeniu na konto 310. Osoba odpowiedzialna – Samodzielne stanowisko ds. kwatermistrzowskich i Księgowa.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 129)

Z przedłożonych dokumentów wynika, że z przeprowadzonej inwentaryzacji sporządzono protokół końcowy, który zatwierdził Komendant. W protokole wskazano daty, które są rozbieżne z planem inwentaryzacji zatwierdzonym przez kierownika jednostki oraz wypełnionymi arkuszami spisu z natury, tj.:

- protokół końcowy sporządzono pod datą 14 lutego 2021 r.,
- przewodnicząca komisji inwentaryzacyjnej pobrała 17 stycznia 2022 r. arkusze spisu z natury od nr 28/2019 do nr 48/2019, natomiast z wypełnionych ww. arkuszy wynika, że inwentaryzację przeprowadzono 31 grudnia 2021 r.

W powyższych kwestiach Główna księgowa złożyła wyjaśnienia cyt.(...) *Błędna data ujęta w protokole końcowym jest omyłką pisarską. Protokół końcowy sporządzono z dniem 14 lutego 2022 roku. Osoba odpowiedzialna – Przewodnicząca Komisji Inwentaryzacyjnej. 17 stycznia 2022 r. przewodnicząca pobrała arkusze. Data ta jest podyktowana inwentaryzacją paliw która została przeprowadzona w dniu 31 grudnia 2021. Z powodu zabrudzenia dokumentacji przez prace w warunkach garażowych spisów dokonano na nieformalnych drukach (na brudno). W dniu 17 stycznia 2022 roku sporządzona dokumentacja z inwentaryzacji została spisana na druki spisu z natury, które pobrała przewodnicząca komisji w tym dniu od księgowej. Przewodnicząca komisji nie posiadała wiedzy o terminach dat pobrania właściwych druków. Błąd został dokonany nieumyślnie. Osoba odpowiedzialna – Przewodnicząca Komisji Inwentaryzacyjnej.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 131 - 133, 129)

10. Zobowiązania niewymagalne.

Z ustaleń kontroli wynika, że na 31 grudnia 2021 r. zobowiązania niewymagalne w Komendzie Powiatowej wynosiły łącznie 352 421,33 zł. Poniższa tabela zawiera ich wykaz według poszczególnych paragrafów wydatków.

Paragraf	Kwota	Wyszczególnienie
3070	4 508,02	równoważnik pieniężny za brak lokalu mieszkalnego za XII.2021 r.
4040	10 469,97	13 - tka cywili i pracowników Korpusu Służby Cywilnej
4070	295 485,76	nagroda roczna funkcjonariuszy
4110	2 034,75	składki ZUS
4120	82,68	Fundusz Pracy
4180	6 000,00	świadczenie motywacyjne za XII.2021 r.
4210	3 982,85	paliwo za XII.2021 r.

Paragraf	Kwota	Wyszczególnienie
4260	25 766,39	2 109,98 zł - energia; 562,22 zł - woda; 23 094,19 zł - gaz- za XII.2021 r.
4270	282,90	konserwacja centrali za XII.2021 r.
4280	1 677,00	badania okresowe za XII.2021 r.
4300	2 041,71	337,80 zł - przesyłki; 825,51 zł - ścieki; 878,40 zł - sprzętanie pomieszczeń biurowych- za XII.2021 r.
4360	89,30	36,90 zł - opłata SMS; 36,90 zł - abonament AVL; 15,50 zł - refundacja kosztów KG Policji - za XII.2021 r.
Razem :	352 421,33	

Ustalono, że zaciągnięte na koniec 2021 r. zobowiązania niewymagalne dotyczyły m.in. dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi, media, równoważnika pieniężnego za brak lokalu, świadczeń motywacyjnych oraz kosztów bieżącego funkcjonowania Komendy.

W kontrolowanym okresie nie stwierdzono płacenia odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

(Akta kontroli str.134)

11. Prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych.

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia sprawozdań budżetowych za 2021 r., tj.: Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

(Akta kontroli str. 135 - 148)

Ustalono, że sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³¹. Sprawozdania sporządzono prawidłowo pod względem merytorycznym formalnym i rachunkowym, a dane w nich wykazane są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Nieopisanie w przyjętych zasadach klasyfikacji zdarzeń konta 310. Przyczyną nieprawidłowości było niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez Główną księgową. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
2. Ujmowanie wydatków do nieprawidłowych podziałek klasyfikacji budżetowej. Przyczyną nieprawidłowości było niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez pracownika sekcji finansów. Natomiast skutkiem było naruszenie przepisów prawa oraz zniekształcenie danych w sprawozdaniu budżetowym.
3. Dokonanie zakupu na podstawie paragonu. Przyczyną nieprawidłowości było nieumieszczenie przez Główną księgową stosownego zapisu w Instrukcji obiegu dokumentów księgowych. Skutkiem nieprawidłowości było poniesienie wydatku niezgodnie z wewnętrznymi przepisami.
4. Nieujęcie wyników inwentaryzacji paliwa na koncie 310. Przyczyną nieprawidłowości było niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez pracownika sekcji finansów, natomiast skutkiem było niedoprowadzenie kosztów danego roku do ich

³¹Dz.U. 2020 poz. 1564 z późn.zm.

faktycznej wysokości oraz niewykazanie w księgach rachunkowych pozostałego zapasu materiałów.

5. Przeprowadzenie inwentaryzacji składników majątku w sposób niezgodny z Instrukcją inwentaryzacyjną jednostki. Przyczyną nieprawidłowości był błąd Komisji dokonującej spisu z natury składników majątku. Skutkiem było naruszenie uregulowań wewnętrznych.
6. Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji materiałów zaliczonych w koszty bezpośrednio po zakupie a niewykorzystanych do końca roku. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów przez Kwatermistrza oraz pracownika sekcji finansów. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

W celu usunięcia nieprawidłowości należy:

1. Opisać w polityce rachunkowości klasyfikację zdarzeń konta 310.
2. Podjąć działania zapewniające prawidłową klasyfikację wydatków.
3. Uaktualnić Instrukcję obiegu dokumentów księgowych.
4. Wyniki inwentaryzacji paliwa wprowadzać do ksiąg rachunkowych.
5. Inwentaryzację składników majątku przeprowadzać zgodnie z zapisami Instrukcji inwentaryzacyjnej jednostki.
6. Przeprowadzać na koniec roku inwentaryzację materiałów zaliczonych w koszty bezpośrednio po zakupie a niewykorzystanych do końca roku.

W celu usunięcia uchybień oraz usprawnienia funkcjonowania jednostki należy:

1. Opracować w formie pisemnej procedury rozliczenia przekroczenia przez pracownika limitu kosztów połączeń, przyznanego w abonamencie telefonu komórkowego.
2. Zaktualizować podstawę prawną Zarządzenia Komendanta dotyczące powołania komisji w zakresie wyboru ofert dla postępowań, które ze względu na wartość zostały wyłączone z obowiązku stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych.
3. Doprecyzować procedury udzielania zamówień publicznych o wartości do 52 000 zł (1/PT) w zakresie sposobu przeprowadzania rozpoznania rynku oraz jego dokumentowania.
4. Karty drogowe prowadzić starannie i bezbłędnie.
5. Dokumenty dotyczące przeprowadzonej inwentaryzacji wypełniać rzetelnie i bezbłędnie.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń (**wraz z dowodami potwierdzającymi wykonanie zaleceń, m.in.: zaktualizowane procedury, polityka rachunkowości**), wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. Wojewody Opolskiego

Tomasz Witkowski

Wicewojewoda Opolski